

Izjava visokog predstavnika i posebnog predstavnika Europske unije Valentina Inzka na konferenciji za medije nakon održavanja sjednice Upravnog odbora Vijeća za provedbu mira

Dame i gospodo,

Hvala vam što ste došli.

Ovo je bila korisna sjednica Vijeća za provedbu mira. Vrlo detaljno smo prošli kroz sva ključna pitanja.

Još jednom smo potvrdili:

- Mjere koje je potrebno poduzeti da bi se riješila preostala pitanja, uključivši i popis državne i vojne imovine – to je sve ova agenda 5+2, kao što znate;
- Mjere koje je potrebno poduzeti da se okonča režim supervizije u Brčkom – tamo je bilo puno progresa, no neke stvari još ostaju otvorene;
- Mjere koje je potrebno osigurati za efikasno i neometano funkcioniranje Poduzeća za prijenos električne energije BiH, Transcoa.
- Tijekom dva dana razgovora fokusirali smo se na raspravu i rješavanje praktičnih poteškoća koje onemogućuju postizanje bržeg napretka:
- Napretka ka euro-atlantskim integracijama;
- Napretka prema tranziciji OHR-a, i neizravno
- Napretka glede fokusiranja na međusobno povezane probleme ekonomije i politike, a osobito smo razgovarali i o sporazumu sa IMF-om.

Pozvali smo premijera Špirića i ministra financija Vrankića i ministra sigurnosti Ahmetovića da nam se pridruže u našim konzultacijama jer smatramo da je vrijeme da državne institucije djeluju onako kako će se od njih tražiti da djeluju kad se ubrza proces euro-atlantskih integracija, a to je da preuzmu potpunu odgovornost – i sve više i više odgovornosti – za predstavljanje Bosne i Hercegovine i pregovaranje u njezino ime na međunarodnim sastancima.

Sad mi još dozvolite da kažem o čemu smo još razgovarali i što smo dogovorili.

Način na koji su vlasti u proteklih nekoliko mjeseci pokazale da mogu postignuti napredak potreban za uvođenje bezviznog režima je ohrabrujući. Potrebno je uraditi još neke stvari i one moraju biti učinjene što brže.

Međutim, ovo je pozitivan početak.

Europsko partnerstvo i Privremeni sporazum zahtijevaju od vlasti BiH da implementiraju cijeli niz mjera, u oblasti ekonomije, pravosudnog sustava, sigurnosnog sustava i administrativnog sustava, kako bi pripremili ovu zemlju da zauzme svoje mjesto u Europi.

Jednostavno ne mogu dovoljno istaknuti činjenicu da će ove mjere pomoći u rješavanju ekonomske krize. One će pomoći Bosni i Hercegovini da poboljša ekonomsku situaciju i pomoći će u rješavanju egzistencijalnih pitanja građana.

Dakle, ista pozornost koja je posvećena rješavanju pitanja bezviznog režima sada mora biti posvećena i drugim reformskim pitanjima.

Upravni odbor je bio potpuno nezadovoljan onime što je učinjeno, odnosno onime što NIJE učinjeno, na ispunjavanju programa 5+2. Potrebno je hitno poduzeti sljedeće korake. A izbori nisu i ne bi trebali biti izgovor da se ništa ne radi.

- Vlasti moraju zaključiti međuvladin sporazum o raspodjeli državne i vojne imovine. Sav napredak glede programa 5+2 postigao je u suštini OHR. A to je neprihvatljivo.
- Sada kada su vlasti u RS donijele Zakon od državljanstvu, čime je ispunjen jedan od uvjeta za okončanje režima supervizije u Brčkom, moraju rješavati i pitanje električne energije. To je još jedno od posljednjih pitanja koje je ostalo u svezi Brčkog, a Brčko je dio tih pet ciljeva, kao što znate.
- Vlasti moraju osigurati propisno funkcioniranje Uprave za neizravno oporezivanje i državnog Fiskalnog vijeća. Čini se nevjerojatnim da bosanskohercegovačke lidere moramo podsjećati da je ekonomska koordinacija najvažnija, i to u vrijeme kada poduzeća diljem zemlje otpuštaju radnike i kada je u Federaciji BiH ugrožen sustav javnih financija.

Upravni odbor je podsjetio vlasti da iako ustavna reforma nije uvjet za zatvaranje OHR-a, ona JEST uvjet da Bosna i Hercegovina bude funkcionalna država i da postigne brži napredak ka Europskoj uniji.

Predizborna kampanja je već u punome zamahu, a poražavajući dokaz tome nalazi se u činjenici da prevladava retorika podjele, koja je povremeno čak i uvredljiva. Upravni odbor je pozvao Vijeće ministara da osigura da Regulatorna agencija za komunikacije, koja je odgovorna da televizijsko praćenje izbora bude u sukladnosti sa modernim europskim standardima, kadrovski bude u potpunosti popunjena i da ima punu potporu.

Pomno ćemo pratiti situaciju kako se kampanja bude odvijala.

* * *

Upravni odbor također je pozvao vlasti da ispune obveze u svezi sa povratkom izbjeglica i procesuiranjem ratnih zločina.

Znate da je pitanje izbjeglica vezano u nekom smislu na pitanje cenzusa o kome se također razgovaralo, pošto će sljedeće godine biti organiziran cenzus u svim zemljama svijeta. A da bi to bilo mogućno 2011. godine, treba se izvršiti cenzus ove godine, kao neki pilotni cenzus. Imamo vremena samo još dva mjeseca. Bosna i Hercegovina bi bila možda jedna od dvije zemlje na cijelome svijetu gdje ne bi bilo cenzusa ako se to ne dogodi. Svi smo urgirali na bosanskohercegovačke vlasti da to učine. No, naravno, kao što znate, to je vezano i za povratak, odnosno to se vezalo tako u prošlosti.

* * *

U konačnici, Upravni odbor je potvrdio određene političke činjenice, koje nisu baš nove:

- Međunarodna zajednica želi provesti tranziciju OHR-a, ali to NEĆE učiniti dok se kriteriji ne ispune – to je pet ciljeva i dva uvjeta. To treba da se ispuni;
- JEDINO tijelo koje sada konstruktivno radi da se ti kriteriji ispune i da se osigura zatvaranje OHR-a – a to je u nekom smislu paradoksalno – je sam OHR. Mi najviše radimo na tome, a trebalo bi da domaće vlasti na tome rade;
- Međunarodna zajednica NEĆE tolerirati nikakve pokušaje da se ugrozi teritorijalni integritet i suverenitet Bosne i Hercegovine. Tu smo također istaknuli, naravno, punu potporu Daytonu, punu potporu i relevantnim rezolucijama UN-a koje se tiču Bosne i Hercegovine i Daytonskog reda.

* * *

Još jednom je potvrđen naš zajednički cilj da Bosna i Hercegovina izađe iz trenutačne političke i ekonomske krize i da se vrati na put euro-atlantskih integracija.

Naravno, na početku communiquéa vi ćete i vidjeti da su države članice čestitale Bosni i Hercegovini na najvećem vanjskopolitičkom uspjehu do sada, a to je na članstvu BiH u Vijeću sigurnosti.

A sada ću rado odgovoriti na vaša pitanja.

BHT1, Aida Omerhodžić:

Zanima me kakve su bile reakcije članova Upravnog odbora, s obzirom da je predsjedatelj Vijeća ministara Nikola Špirić rekao da uvjerava Vijeće za provedbu mira da je od velike važnosti da se međunarodna zajednica uzdrži od involviranja u izborni proces.

Visoki predstavnik i posebni predstavnik EU, Valentin Inzko:

Mi smo to čuli i u nekom smislu smo suglasni. Mi sigurno nećemo biti involvirani u nekom stranačko-političkom

smislu. To je sasvim jasno. Međutim, mi imamo interes da se neke stvari ipak dese. Recimo, nama je jako važno da, kao što je bilo u Bileći, puno građana izađe na izbore. Tamo je to bilo 70%, a prošli put, čini mi se, samo 60%. Znači, da građani izlaze na izbore. Važno je da pogledamo programe, kakve programe ima svaka stranka – da li je tamo europska komponenta, da li je tamo ekonomija, kako stranke tretiraju edukaciju, itd. To ćemo mi sigurno sve pregledati, možda i komentirati. Možda ćemo i neke nove ideje podržavati. Ali nećemo sigurno podržavati neke pojedinačne stranke.

Nezavisne novine, Mirza Čubro:

Hoće li prije narednih izbora ponovno biti razmatrana mogućnost odlaska OHR-a? I zašto se zaboravilo na onaj uvjet da je, dakle, stabilna politička situacija u Bosni i Hercegovini jedan od dva uvjeta za gašenje OHR-a?

Visoki predstavnik i posebni predstavnik EU, Valentin Inzko:

Ja mislim da je vrijeme do izbora da bi se OHR zatvorio knap. Samo da vam kažem, treba minimum 90 dana poslije odluke da dođe do zatvaranja. Poslije zatvaranja treba minimum šest mjeseci za likvidaciju Ureda OHR-a. Mislim da je bilo neko opće razumijevanje među članicama Vijeća za provedbu mira da to do izbora neće biti slučaj.

A drugi uvjet – o tome smo danas manje govorili. Stabilna politička situacija i puno ispunjavanje Daytonskog sporazuma. No, govorili smo, u nekom smislu, neizravno o tome. Kad smo govorili o Daytonskim načelima, tu ćete vidjeti u communiqueu da je jezik sasvim jasan što se tiče ispunjenja Daytona i potpore Ureda visokog predstavnika – to je jako jasno tu napisano. Međutim, da vam kažem iskreno, nismo išli u neku dubinu oko ovog drugog uvjeta. Da, to nije bio slučaj. Ali smo dubinski razmatrali sve aspekte – a ima ih puno – što se tiče pet ciljeva.

U redu, Frane, ja sam suglasan – prvo pet, a onda dva.

Novinar #3:

Kako komentirate neke navode koji su se pojavili da je OHR bio maliciozan pri izradi popisa državne imovine i činjenicu da će se danas Vlada Republike Srpske izjašnjavati o tom popisu?

Visoki predstavnik i posebni predstavnik EU, Valentin Inzko:

Pa ja bih mogao vratiti tu loptu – da su geodetski uredi bili zlonamjerni. Pošto smo mi tamo išli, kad smo našli da negdje piše da je to državna imovina, mi smo to kopirali. Mi smo, znači, samo preslikali stanje kakvo jest. I ako smo dobili od nekog ureda u Banjoj Luci ili u Sarajevu neki dokument da je jedna zgrada, recimo neka vojarna ili neko zemljište državno, mi smo to preslikali i mi smo to onda kompilirali. Tako da smo došli do tisuća jedinica državne imovine. Tamo je bilo, ja mislim, i 21 jedinica u inozemstvu, u sedam zemalja. Da, u inozemstvu. Znači i u Dubrovniku i u Londonu, možda neko veleposlanstvo. I mi smo striktno slijedili definiciju Vijeća ministara koje je kazalo 2006. i prošle godine da idemo na 1991. godinu, poslije raspada Jugoslavije i da mi popišemo samo državnu imovinu. Vi znate – ali možda vi niste tako stari – ali u bivšoj Jugoslaviji je bilo i javne imovine, društvene imovine i državne imovine. Mi smo se koncentrirali prema definiciji Vlade samo na državnu imovinu. Ali, znamo da jedna stranka ovdje u Federaciji kaže da ima 17 000 jedinica državne imovine. A u Banjoj Luci kažu da je 1 000 ovih jedinica suviše. Ali doista, nemojte nas tu kritizirati. Mi smo oslikali situaciju kakva je u katastru, u gruntu. I ništa drugo. Mi nismo ništa novo izmislili. Tako da mislim da to nije bilo maliciozno.

TV Pink BiH, Adrijana Domazet:

Pitanje je vrlo obično, štaviše možda i banalno. Vaše izvješće sa sastanka Upravnog odbora Vijeća za provedbu

mira je dosta baš ne ohrabrujuće. Što Vi mislite kao čovjek koji obnaša tu dužnost koju obnašate, uistinu dokle Bosna i Hercegovina može stići sa ovakvom situacijom kakva jest?

Visoki predstavnik i posebni predstavnik EU, Valentin Inzko:

Izvinite. Možete li ponoviti posljednju rečenicu?

TV Pink BiH, Adrijana Domazet:

Što Vi mislite kao osoba koja obnaša dužnost visokog predstavnika u Bosni i Hercegovini, što vi mislite sa situacijom kakva jest u Bosni i Hercegovini uistinu dokle mi možemo stići, mi kao zemlja?

Visoki predstavnik i posebni predstavnik EU, Valentin Inzko:

Ja ću vam dati jasan odgovor. Međutim, vi nećete biti zadovoljni odgovorom. Meni je žao da se ponavljam, no kada sam ovamo došao kao veleposlanik i kad sam imao prvi imendan 14. veljače (*ja sam Valentin*), glavna vijest u vašim novinama je bila da je otvorena autobusna linija Ilidža – Sarajevo. To je bila velika senzacija. Autobus nije bio GRAS-ov, već UNHCR-ov. I vi znate da su tu bila tri predsjednika poslije rata i samo tri ministarstva. I Krajišnik nije htio doći na prisegu. Sjednice su bile u Muzeju. To je sve bio neki folklor. Pošto su ljudi odbacivali da priznaju državu. Nije bilo, naravno, jedinstvene valute. Bile su četiri valute, četiri putovnice, četiri vrste registarskih tablica za kola, itd. Nije bilo zastava ni himne. Dobro, još nema teksta za himnu. Mislim, ima, ali još nije usvojen. I kad se gleda u prošlost, u ovih 15 godina je bilo ogromnih pomaka, ja to kažem. Ali u posljednje tri godine nije bilo pomaka. Tu je ta razlika.

Oprostite ako opet kažem nešto što sam dosta puta kazao. Joschka Fischerje držao govor, čuveni govor, 2000. godine da je potreban europski ustav. Sad imamo Lisabonski ugovor. Trajalo je deset godina. Europska godina se gradi, sad, 50 godina. Znači, ovih 15 godina… Naravno, vi imate samo jedan život i vama se to čini sporo, dugo i malo. Ali, ipak u perspektivi puno je bilo učinjeno. Ali, nažalost ste vjerojatno u pravu kada razmišljate da bi se moglo učiniti mnogo, mnogo više. Njemačka je 15 godina poslije rata imala prvi *Wirtschaftswunder*– ekonomsko čudo – i oni su to nastavili. Bilo je tamo manje novca iz inozemstva. Marshallov plan je tamo bio. Ali *per capita* i neki čak kažu ukupno, bilo je manje novca u Njemačkoj.

I ja duboko vjerujem, pošto poznajem vaše ljude, da ipak ti talentirani ljudi mogu da od ove zemlje naprave više, da žive bolje. No, naravno, tu treba biti i pravi okvir – politički okvir, ekonomski okvir. Skandalozno je da je potrebno nekoliko mjeseci da se osnuje neka firma kada je isti slučaj u Americi da za jedan dan osnuješ firmu, provučeš karticu i platio si sve dažbine. Zašto to ovdje ne bi bilo moguće? Vi to znate mnogo bolje, u bolnicama što se dešava – da dođeš na red preko reda, itd.

Nažalost, Bosna i Hercegovina je jedan od velikih izvoznika u Europi svojih talenata. Nažalost. Ja sam naravno svjestan toga da smo mi eksportirali Schwarzeneggera koji ne bi mogao isto biti gradonačelnik u Austriji, a on je guverner Kalifornije. A takvih slučajeva kod vas ima mnogo, mnogo – koji su uspješni u inozemstvu. Želio bih doista da se ovdje ostvare uvjeti da dođe do takvih okvira za život da BiH bude jedna prosperitetna, normalna zemlja. A vi ste već živjeli u jednom prosperitetu prije rata – tu su bile najveće fabrike u bivšoj Jugoslaviji – i vi znate što to znači i to je bilo na temelju vaših sposobnosti. Zato ja vjerujem u Bosnu i Hercegovinu. No svjestan sam toga da uvjeti nisu optimalni. I nadam se da ćete vi koristiti vaše bonske ovlasti, što ja više puta ponavljam, 3. listopada kada budu izbori i da mijenjate situaciju, izaberete nove ljude, koristite otvorene liste, itd. da bi došlo do nekih promjena i da uistinu kritički pogledate kakva je bilanca vladajuće koalicije.

BN TV, Slađana Jašarević:

Kako Vi ili tim koji je vršio popis imovine možete garantirati da su katastarski uredi doista dostavili sve što se zove državna imovina, jer je činjenica da 85% popisane državne imovine u Republici Srpskoj, a samo ostatak u

Federaciji.? Više je državne imovine u Banjoj Luci nego u cijeloj Federaciji BiH.

Visoki predstavnik i posebni predstavnik EU, Valentin Inzko:

Vi mi to predbacujete, znači da je Republika Srpska bogata, ne? Ako ima 85% državne imovine. Ja mislim da bi trebalo ovu statistiku malo drugačije gledati. Recimo, koliko je jedinica u Republici Srpskoj, a koliko u Federaciji. Kada gledate na kvadratne kilometre, onda je u Republici Srpskoj uistinu puno državne imovine, a jedna od tih vojarni ima 80 kvadratnih kilometara zemljišta. Ako se to uzme, takve vojarne i neke druge, kao što su šume, onda se možda dođe do 85%. Ali, samo da vam kažemo još jednom, mi smo to dobili u Republici Srpskoj od gospodina Gligorića koji je šef Geodetskog ureda tamo. To ne bi trebalo Republiku Srpsku iznenaditi. To smo dobili od njih.

Sada, u Federaciji da li je sve korektno? Nama se čini da jest. Ali, mogućno je. Čujem da neka državna tužiteljica već gleda taj naš spisak i ako se nešto mijenjalo. Mada smo mi imali i primarne i sekundarne informacije, tako da mislimo da je to više-manje točno. No, u svakom slučaju, ako nije točno, domaće vlasti su imale mogućnost godinama i na kraju, još prošle godine u travnju kad su riješili da treba do 30. rujna završiti popis imovine, pa to nažalost nisu učinili. I tu je nešto jednako nelogično, kada se želi da OHR ide, da se transformira, onda da se ne ispunjavaju uvjeti

RTRS, Gvozden Šarac:

Na što ste konkretno mislili kada ste rekli da međunarodna zajednica neće tolerirati ugrožavanje teritorijalnog integriteta BiH i zašto je izostala jasna osuda usporedbe rukovodstva Republike Srpske sa nacističkim zločincima na Federalnoj televiziji?

Visoki predstavnik i posebni predstavnik EU, Valentin Inzko:

Vi ćete vidjeti rezoluciju. Teritorijalni integritet se tamo spominje, pošto je bio osporavan od nekih – bilo je priča i o referendumu kao što znate.